

Збройних Сил України до ракетної і стрілецької зброї, але інші категорії озброєння теж становлять небезпеку у випадку їх захоплення і потребують захисту.

Враховуючи зазначене, пропонуємо з п. 10 ч.1 ст. 1-1 Закону вилучити слова «зброї масового ураження» та замінити словосполучення «ракетної і стрілецької зброї» на «озброєння і військової техніки».

По-третє, ч. 3 ст. 3 Закону визначено, що організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій. Проте якщо проаналізувати законодавчі акти, якими урегульовано відносини в сфері оборони, то стає зрозумілим, що Збройні Сили України мають видові адміністративні складові - об'єднання (три армійські корпуси сухопутних військ) та міжвидові функціональні складові - угруповання (наприклад, Об'єднані сили швидкого реагування та Основні сили оборони). Тобто організаційний склад Збройних Сил України в положеннях даної статті звужено та відповідає дійсності. Саме тому, пропонуємо розширити за рахунок включення до організаційних складових Збройних Сил України угруповань і об'єднань та викласти ч.3 ст. 3 в такій редакції:

«Організаційно Збройні Сили України складаються з органів військового управління, угруповань, об'єднань, з'єднань, військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій».

Список використаної літератури:

1. Про Збройні Сили України : Закон України від 6 грудня 1991 року № 1934-XII // Відомості Верховної Ради України, 1992. № 9. Ст.108.

Сутність детермінанти «люстрація»

Стрельченко О.Г. - доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

Останнім часом, термін «люстрація» все частіше використовується серед громадськості, яка зацікавлена у державних процесах. Все більше людей, які виступали проти безчинства колишньої влади вимагають від керівництва держави введення в дію закону про люстрацію, адже запровадження механізму очищення влади є одним із способів консолідації суспільства і подолання негативних наслідків авторитарного режиму.

Для нормалізації апарату управління було необхідно на законодавчому рівні закріпити процес очищення та самовдосконалення влади . Що у міжнародній практиці отримало назву «люстрація». Питання люстрації в нашій державі постійно відкладалося і законодавчого закріплення не знаходило , але зважаючи на складні події сьогодення воно знову набрало актуальності .

Термін “люстрація” - Ішіхаїю, ріасїїа, ріашепіа, саегішопіае - у своєму первинному значенні в греко-римській міфології означав ритуали очищення від моральної скверни [, с. 45]. Відповідно до вірувань греків та римлян, окрім загальної ідеї щодо гріховності самої людської природи, нечистота або скверна, які вимагали проведення ритуалу очищення, могли виникати у багатьох випадках: скоєння злочину (вбивства), торкання небіжчика, явлення божественного знаку тощо. Але ще за часів афінської демократії (V століття до нашої ери) люстрація почала застосовуватися у сучасному розумінні цього терміну, тобто із метою подолання важких негативних наслідків попередніх політичних режимів авторитарного спрямування [].

Люстрація (від лат. ІшРаіо — очищення через жертвопринесення) — заборона діячам високого рангу, які скомпрометували себе, впродовж певного часу або пожиттєво працювати на державній службі [].

Слід також вказати, що поняття люстрації використовувалось не тільки як система захисту демократії. Зокрема, у соціалістичній Чехословаччині термін люстрація означав перевірку поліцією для своїх власних цілей наявності відомостей про особу у власних

таємних базах даних []. Такі перевірки здійснювалися службою безпеки і мали на меті визначення лояльного чи нелояльного ставлення особи чи групи осіб до соціалістичного порядку []. Розкриття таких баз даних, до речі, було покладене в основу процесу люстрації у Чехії та Польщі, незважаючи на те, що значна кількість документів з інших архівів спецслужб зникла чи була знищена.

Поняттю люстрації як інституту перехідної справедливості, спрямованого на подолання негативних наслідків минулих авторитарних режимів [], не надано ще в доктрині остаточного значення. Деякі з авторів розуміють під люстрацією усунення індивідів від політичного життя або юридичне покарання за минулі дії під час попереднього режиму []. Згідно із таким підходом люстрація містить два основні компоненти або, за словами професора С. Карштедта, два типи публічного провадження:

1. кримінальне переслідування представників еліти та посадових осіб органів влади, що становили вище керівництво у системі державного управління минулого режиму та

2. процедури масових розслідувань щодо тих, хто добровільно співпрацював із минулим режимом, членів партії або службовців державних організацій (напр., поліції, служби безпеки) середнього та нижчого рангів у бюрократичній ієрархії [].

Термін “люстрація” (Ішйагіо, ріасііа, ріатепіа, саегітопіае) в греко-римській міфології означав ритуали очищення від моральної скверни.

Термін “люстрації” виник у Європі та увійшов у практику суспільних відносин у другій половині XVI століття.

Люстрації (від латинського *lustratio*) означали податкову або фінансову ревізії, деталізуючись у описи державних маєтностей для податкових і військових потреб, що здійснювалися кожні п'ять років у Речі Посполитій за ухвалою Польського Сейму 1562 року [, с. 229].

Законопроект «Про люстрацію» визначає поняття люстрації як очищення органів державної влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій від ідеологів та реалізаторів московської колонізаційної політики шляхом тимчасової заборони (на п'ять років) обіймати посади в зазначених інституціях для громадян України, які працювали на керівних посадах в Комуністичній партії Радянського Союзу, КДБ СРСР, або свідомо (в т. ч. таємно) співпрацювали з органами державної безпеки СРСР, або брали участь у переслідуваннях громадян СРСР [].

Закон України «Про люстрацію» під люстрацією розуміє встановлену Законом або рішенням суду заборону окремим фізичним особам обіймати певні посади (перебувати на службі) (крім виборних посад) в органах державної влади та органах місцевого самоврядування [].

Люстрації містили відомості про якість земель, кількість населення, господарські витрати, чистий прибуток маєтностей та ін. Вони склалися не адміністрацією маєтку, а спеціальними чиновниками - люстраторами або люстраційними комісіями, які виконували ще й ревізорські функції.

Після поділів Речі Посполитої наприкінці XVIII століття російський уряд зберіг проведення люстрацій на території колишніх польських володінь до 1876 року. Наприкінці другої половини XX століття у Східній Європі термін “люстрація” набув нової якості. Його почали застосовувати у зворотному напрямі - щодо власне чиновників високого рангу, які скомпрометували себе, перебуваючи на публічній службі. Наслідком люстрації є тривала або довічна заборона займати посади в системі публічної служби відповідних держав.

Крім цього, люстрації підлягають усі члени комуністичних партій країн Східної Європи. Предметом люстрації є політична лояльність. Вона передбачає вірність законам, які діють, підзаконним нормативно-правовим актам інститутів влади (інколи, лише формальна), що особливо важливо під час переходу від авторитаризму й тоталітаризму до демократії для встановлення політичного плюралізму.

Механізми люстрації були запроваджені в Німеччині, Польщі, Чехії, Угорщині, Румунії, Литві, Латвії, Естонії, а також Грузії, що посприяло досягненню політичного консенсусу у відповідних країнах.

Треба відзначити, що діяльність органів влади останніх років призвела до зневіри громадян у владних органах.

Попередня влада як на центральному рівні, так і на місцевому, повністю зневілювала себе, оскільки асоціювалась нерозривно з порушенням прав та законних інтересів громадян, вчиненням корупційних діянь, недотриманням у своїй діяльності положень Конституції України та законів.

Наступним кроком запровадження люстрації в Україні став Закон України «Про відновлення довіри до судової системи України» [], який визначає правові та організаційні засади проведення перевірки (люстрації) суддів, які своїми діями дискредитували авторитет судової влади.

09 жовтня 2014 року Президент України підписав Закон «Про очищення влади», ухвалений Верховною Радою 16 вересня цього року, який визначає правові та організаційні засади проведення очищення влади (люстрації) для захисту та утвердження демократичних цінностей, верховенства права та прав людини в Україні.

Метою цього закону є відновлення довіри до влади та створення умов для побудови нової системи органів влади у відповідності до європейських стандартів.

Для досягнення зазначеної мети законом запроваджується проведення процедури відповідної перевірки при вирішенні питання про можливість призначення особи, як суб'єкта перевірки, на посаду в органах влади, а також організація процедури перевірки осіб, які є суб'єктами перевірки на відповідність визначеним законопроектом критеріям, з метою вирішення питання щодо можливості їх подальшого перебування на відповідній посаді.

Отже, необхідність прийняття закону, який регулює порядок проведення люстрації за антикорупційним критерієм, саме зараз пояснюється революційним моментом в житті країни, коли вжиття рішучих і масштабних заходів з усунення та недопущення осіб, які скомпрометували державу, до виконання державної функції спирається на найширший консенсус у суспільстві.

Саме тому вважаємо за доцільне визначити поняття люстрація як очищення публічної адміністрації шляхом заборони обіймати певні посади чи перебувати на службі в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Список використаної літератури:

Henri Hubert & Marcel Mauss, *Essai sur la nature et la fonction du sacrifice* // *Année sociologique*. - 1899. - No. 2, - p. 29-138.

Elster J. *Coming to Terms with the Past. A Framework for the Study of Justice in the Transition to Democracy*// *Archives Européennes de Sociologie*. - N 39. - 1998. - p. 13.

Вільна енциклопедія Вікіпедія [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://uk.wikipedia.org/wiki/Люстрація>

Roman David “Lustration Laws in Action: The Motives and Evaluation of Lustration Policy in the Czech Republic and Poland (1989-2001)” in *Law and Social Inquiry* (2003), 388 p.

Zacek, Pavel. *Voje o minulost*. (2000) Brno, Czech Republic: Barrister and Principal, 41-42 p.

Найдавніші випадки люстрації в такому її розумінні датуються ще V століттям до нашої ери - часами афінської демократії (J. Elster, ‘Coming to Terms with the Past. A Framework for the Study of Justice in the Transition to Democracy’, *Archives Européennes de Sociologie*, 39, 1998, p. 13).

P. Goble, ‘Analysis from Washington—Toward Collective Innocence?’ , *Radio Free Europe/Radio Liberty (RFE/RL) Report*, May 1996 [Електронний ресурс]. - Режим доступу:

<http://www.rferl.org>.

S. Karstedt, 'Coming to Terms with the Past in Germany after 1945 and 1989: Public Judgements on Procedures and Justice', Law and Policy, 20, 1998, p. 16.

Кухта Борис, Романюк Анатолій, Старецька Любов, Угрин Леся, Красівський Орест, Ткаченко Галина. Політична наука. Словник: категорії, поняття і терміни. Львів: Кальварія, 2003. - 500 с.

Проект закону України "Про люстрацію" [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.svoboda.org.ua/dopysy/analytika/002169/>

Про очищення влади : Закон України від 16 вересня 2014 р. № 1682-VII // Офіційний вісник України. - 2014. - № 82. - Ст. 7.

Про відновлення довіри до судової влади в Україні : Закон України від 08 квітня 2014 р. № 1188-VII // Відомості Верховної Ради. - 2014. - № 23. - Ст. 870.

Поняття та ознаки суб'єктів професійно-технічної освіти України

Чорна В.Г. - доцент кафедри адміністративного права і процесу НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

У процесі структурних та соціально-економічних змін, що здійснюються в Україні, винятково важливого значення набуває проблема із забезпеченням галузей економіки кваліфікованими робітничими кадрами.

Вимоги роботодавців до професійно-кваліфікаційного рівня робітників зумовлюють необхідність модернізації та подальшого розвитку системи професійно-технічної освіти, здатної адекватно реагувати на потреби ринку праці.

Останнім часом напрями та якість підготовки кваліфікованих робітників у професійно-технічних навчальних закладах не відповідають вимогам сучасного виробництва та сфери послуг, перспективам соціально-економічного розвитку держави.

Суб'єктом професійно-технічної освіти є учень, слухач професійно-технічного навчального закладу.

Учень професійно-технічного навчального закладу це випускник основної або старшої загальноосвітньої школи, зарахований до професійно-технічного навчального закладу на навчання за програмами професійно-технічної освіти. Учні професійно-технічного навчального закладу видається учнівський квиток.

В той же час слухач професійно-технічного навчального закладу це особа, зарахована до цього закладу на навчання за програмами курсової підготовки, перепідготовки чи підвищення кваліфікації.

Учень, слухач професійно-технічного навчального закладу мають право на:

- 1) належні умови навчання за обраною професією;
- 2) матеріальне забезпечення в період навчання на умовах і в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України;
- 3) навчання професії за індивідуальною програмою;
- 4) безоплатне користування навчально-виробничою, культурно-спортивною, побутовою, оздоровчою базами навчального закладу;
- 5) матеріальну допомогу;
- 6) оплату праці під час виробничого навчання і практики згідно з законодавством;
- 7) безоплатні медичне обслуговування, користування засобами лікування, профілактики захворювань та зміцнення здоров'я;
- 8) щотижневий відпочинок і канікули протягом навчального року та після його закінчення;
- 9) безоплатне оволодіння іншою професією у разі хвороби, яка не дає змоги продовжити навчання за обраною професією;
- 10) пільговий проїзд у транспорті в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.